

BIBLIOTECA POPULAR DE ST. PERE DE RIUDEBITLLES (1959-1999)

Cap a l'any 1957 un grup de veïns de St. Pere que tenien un comú gust per la lectura van començar a plantejar-se la necessitat d'organitzar una biblioteca popular de la mateixa manera com en tenien altres pobles com Vilafranca o St. Sadurní. Així fou com a través d'una bibliotecària coneguda que treballava a la Biblioteca de Catalunya van tenir els primers contactes i les primeres dificultats: la Diputació de Barcelona només considerava la possibilitat d'obrir una biblioteca en aquells municipis superiors a 5.000 habitants. Malgrat tot, i gràcies a l'interès que va mostrar el llavors Diputat de Cultura De la Guàrdia, es va considerar la possibilitat d'obrir una sala filial de la biblioteca Torres i Bages de Vilafranca. Després d'aquests primers contactes fora del poble va venir la feina de buscar un local adient, i es va pensar en una sala dins l'edifici de l'Ajuntament on des de principis de segle hi havia hagut l'escola de nens i que va quedar en desús cap als anys 30 quan es va construir l'edifici de la Carretera. La sala era gran i espaiosa, ben il·luminada i força freda a l'hivern i la Caja de Ahorros del Panadés va procurar un mobiliari adequat: sis taules amb sis cadires cada una i un parell de prestatgeries. I simultàniament també es buscà un fons bibliogràfic amb què dotar la nova sala: d'una banda hi havia un lot de llibres que eren propietat de la parròquia, portats per Mossèn Juli uns anys abans i que havien servit per il·lustrar unes tertúlies de temàtica religiosa entre el dit Mossèn i un grup de parroquianes. Quan aquestes xerrades es van deixar de fer (Mossèn Juli ja havia marxat cap el 1956), els llibres van quedar en desús i serviren per bastir el primer fons de la nostra biblioteca. La temàtica era, previsiblement, de tipus religiosa i doctrinal.

D'altra banda hi hagué una important aportació de l'Escola Pública: durant els anys en què la regentà el Sr. Ortiz l'escola es va dotar de l'Enciclopèdia Espasa, una important obra de més de seixanta volums, que per altra part estava molt desfasada. El mestre que hi havia va considerar que se'n faria més ús a la biblioteca i la va donar, juntament amb altres llibres. La Junta de la biblioteca va haver de comprar molts volums per actualitzar-la.

La Diputació també va legar alguns volums per bastir la nova biblioteca i, a més, durant molt de temps, va anar fent arribar cada trimestre -el mateix ponent de Cultura s'encarregava personalment de portar els llibres- un llot de llibres infantils destinats al préstec i que s'havien de retornar al cap del trimestre. A més, dos o tres cops a l'any enviava un lot de llibres que quedaven pel fons (en general eren llibres bastant antiquats). A més d'aquests llibres destinats al fons, cada dos mesos aproximadament arribava un lot de 25 o 30 llibres procedents de la Torres i Bages destinats al préstec i que s'havien de retornar al cap d'un temps.

I un cop s'hagué muntat la biblioteca, es veié la necessitat de disposar d'un fons econòmic per poder anar adquirint llibres d'actualitat, ja que els llibres que arribaven no ho eren gaire, d'actuals. I així fou com es constituí una Junta, formada pel Sr. Martí Ribas, el Sr. Magí Freixes, el Sr. Josep Elies i el Sr. Josep M. Torrents que s'encarregaven de la gestió de la nova biblioteca. I per aconseguir un mínim romanent de diners, es va establir un quota voluntària per família (cada família "sòcia" pagava de 10 a 100 ptes. mensuals), quota que era cobrada puntualment pel Sr. Amadeu Casanovas. Amb aquests diners s'anaren comprant novetats, molt difícils d'aconseguir pels canals de les donacions o les cessions en préstec.

La biblioteca va ser inaugurada el 8 de febrer de 1959 amb l'assistència de les autoritats locals i provincials i, a més de l'obligada missa, es va beneir la sala i hi hagué un copiós àpat que l'Ajuntament va oferir a les autoritats i a col·laboradors de la nova biblioteca. Durant l'acte es va celebrar una

conferència per part del reverent Dr. Josep M. Llorens Cisteró, conservador del Departament de Música de la Biblioteca Central sobre el tema: "La música, important capítol de la cultura humana" (fixem-nos que era en català).

L'àpat es va celebrar a les escoles de la Carretera i va ser servit pel cafeter del Centre. Hi van assistir una trentena de persones, entre autoritats i col·laboradors.

La biblioteca s'obria tots els dijous de 7 a 9 del vespre i tots els diumenges de 1 a 3 del migdia. La persona que s'encarregava d'aquesta feina -d'una manera desinteressada, val a dir-ho, i que ho va fer fins l'any 1971- era la Sra. Montserrat Torrents. Ella organitzava els llibres que anaven arribant, s'encarregava de controlar el préstec de llibres i comprava les novetats que anaven sortint amb el fons d'aportacions familiars. Periòdicament rebia la visita d'una bibliotecària de la Torres i Bages que l'ajudava a catalogar i registrar els nous volums. El material necessari (fitxes, plàstic per forrar, sobres,...) era enviat per la Diputació.

A més de les activitats de préstec de llibres, la biblioteca s'obrí amb voluntat de ser un marc per fomentar la cultura. I sobretot en els primers anys es programaren uns cicles de conferències, unes audicions musicals comentades (amb un tocadiscs cedit per la Diputació) i fou també una sala destinada a fer-hi exposicions. Una de les més novedoses fou la que un grup de joves (anomenats "els Pipes") van fer amb fotografies d'indústries de l'època (anys 60).

La Caixa Penedès, compromesa amb la biblioteca des del principi, ja amb la cessió del mobiliari, sempre havia mantingut que una part dels baixos de l'edifici de nova construcció on s'ubicaven les oficines i els "pisos de la Caixa" serviren per donar cabuda a la biblioteca. I així fou com cap a l'any 1969 la biblioteca municipal s'obrí al carrer de Baix i, fruit també del compromís que la Caixa mantenia amb aquesta entitat, passà a costejar el manteniment de l'edifici (neteja, llum, aigua). La persona encarregada d'obrir la sala va continuar sent la Sra. Montserrat Torrents fins a l'any 1971, en què la Diputació va assumir el cost d'una bibliotecària i es feu càrrec de la biblioteca la Sra. Pepita Galofré. És en aquest moment quan s'inicia una nova etapa dins la història d'aquesta entitat ja que l'ampliació d'horari i la dedicació exclusiva d'una persona fan que la biblioteca guanyi pes en el conjunt de la vila.

En principi la sala s'obria quatre hores diàries, de 5 a 9 del vespre i aquest horari, juntament amb les poques activitats extra-escolars que llavors s'organitzaven al municipi, va contribuir a què la biblioteca s'omplís diàriament d'un gran nombre de nens i nenes que utilitzaven la sala per fer els deures, consultar llibres, fer treballs de grup i, sobretot, trobar-se amb la colla. Aquesta popularitat també fou aprofitada per organitzar nombrosos actes culturals en els anys setanta i principis dels vuitanta, en una època en què la biblioteca era pràcticament l'únic espai del poble destinat per a aquests usos.

Així, i des de l'any 1971 fins al 1983, es realitzaren ininterrompudament classes de català, a càrrec primer de tot pel gelidenc Ramon Guarro i després pel Jaume Rafecas i Ruiz, de Vilafranca. Aquests cursos, especialment als primers anys, van tenir un gran èxit ja que per molta gent era la primera vegada que podien accedir a coneixements d'aquesta llengua. També van durar força anys i foren també bastant concorregudes les classes d'anglès, impartides primer pel professor Antoni Pascual i després per la Glòria Esteve. L'any 1974 el guitarrista Toti Soler que tenia uns vincles familiars a St. Pere, va oferir un recital a la biblioteca. Aquest músic va ser molt aplaudit i recentment, dins els actes de celebració del 40è aniversari, l'hem pogut tornar a sentir acompanyat per la cantant Ester Formosa.

Altres activitats organitzades per la biblioteca i adreçades als més joves foren els concursos literaris per St. Jordi (que es portaren a terme durant tres anys), concursos de dibuixos, etc.

També durant molts anys la biblioteca ha servit de marc per a fer-hi xerrades de molt diversa temàtica, com la del psicòleg Frederic Boix sobre "Satut sexual" (1973), sobre l'"Esport" (1976) a càrrec del Dr. Lluís Bertran, o sobre muntanya (1976), a càrrec de l'excursionista Àngel Julià, el qual il·lustrà les seves xerrades amb diapositives de diversos llocs del món i que tingueren un gran èxit entre el públic més jove. Més recentment s'hi han fet tot tipus de conferències relacionades amb la història (Curs d'història de Catalunya, sobre la situació d'altres pobles del món, ONG, viatges, etc.).

Un capítol a part mereixen les exposicions. Durant els anys 70 i primers dels 80, la biblioteca era l'únic espai públic on s'hi podien exposar objectes, malgrat que les parets estiguessin atapeïdes de llibres. I la mostra d'això és que s'hi exposaren tota mena d'obres d'art: pintures de Luís Monteagudo (1971 i 1979), minerals, cristalls i fòssils de Francesc Ventura (1977), pintures de Roser Busquets (1978), pintures i dibuixos de Salvador Rafecas i David Ribas (1982), ceràmica de Dolores Cernuda (1992), etc..

Cap a mitjans dels anys vuitanta i especialment a partir de l'any 1987 en què s'obrí al públic el Casal de Cultura, la biblioteca deixa de centralitzar l'activitat cultural del municipi i centra més l'oferta cultural en actes per fomentar la lectura (xerrades sobre diversos escriptors, inici de l'"Hora del conte", bibliopiscina, ...), per donar a conèixer la biblioteca (com les visites dels escolars, o la ubicació d'exposicions relacionades amb la vida del poble), per fer-hi alguns cursets (com el d'història de Catalunya, o el de català, més recentment, etc.), per dotar-la d'un fons fotogràfic (col·laboració amb el concurs de fotografia i posteriorment gimcana fotogràfica sobre St. Pere), etc.

Actualment la biblioteca disposa d'un fons (periòdicament actualitzat) molt ampli de llibres (l'últim registre és de 15.951 volums) i està subscripta a 41 revistes i quatre diaris. La mitjana diària de visitants ha baixat en relació als primers anys en què la biblioteca obria diàriament ja que la sala ha deixat de ser el punt de trobada en sortir de l'escola per a molta canalla per centrar-se més en **el préstec de llibres i en la consulta**. A més del fons bibliogràfic -que augmenta a raó d'un lot d'uns trenta llibres cada mes- la biblioteca guarda un petit arxiu de documents i treballs sobre St. Pere i també una petita col·lecció de vídeos i CD que estan a disposició del públic. Els temps canvien i la biblioteca s'ha d'anar adaptant a aquests canvis!